

Hovedsagen for mig er, at det bliver praktiske Landmænd, som have Væge for, at hvad der skal gøres ud af de unge Mennesker paa Landbrugs-skolerne, er ikke Theoretikere, men dygtige, praktiske Landmænd. Jeg vilde sætte Pris paa fra den høitærede Indenrigsminister at høre en Udtalelse om, hvorledes han tænker sig dette Tilsyn ordnet. De Vædringsforslag, som det ærede Udvalg har stillet med Hensyn til Understøttelser til Landbrugs-skoler, tror jeg man maa sige — selv om man naturligvis kan have Indvendinger at gøre mod Enkeltheder i dem — ere et meget stort Skridt fremad, naar jeg tænker paa den virkelig bestedne Vædring, som fremkom i Fjor om et Tilstud af 40,000 Kr. til Landbrugs-skoler i det Hele uden Spor af nærmere Bestemmelse. Naar man derimod ser det omhyggelig udarbejdede Forslag, som foreligger i Aar, tror jeg, at baade dette Things allerfleste Medlemmer og tillige Landbrugs-skolerne vilde være Udvalget i høieste Grad taknemmelige for det store Arbejde, de have gjort. Men vi, som ikke have været Medlemmer af Udvalget, kunne derfor nok have enkelte Men'er at sige dertil, og nogle af disse Men'er føler jeg mig foranlediget til at fremdrage her. Et af dem har den høitærede Indenrigsminister allerede svaret paa i Eftermiddag. Det staar nemlig noget dunkelt i det første Affnit af den nye § 5: „Det Nærmere om Antallet og Omfanget af Undervisnings-fagene samt om de med disse forbundne praktiske Øvelser fastsættes ved hver enkelt Skoles Undervisningsplan.“ Jeg har været lidt bange for dette Udtryk, jeg var nemlig ikke ganske paa det Nene med, hvem der skulde lave denne Undervisningsplan. Det er saaledes stillet her i det Taagebe, og vi have tidligere Erfaringer for, at det ikke er ganske sundt at lade den Slags staa her. Nu have vi jo imidlertid hørt af den høitærede Indenrigsminister, at han i alle Tilfælde skal approbere denne Undervisningsplan; men ogsaa der har jeg nogle Betæneligheder. Hvis Indenrigsministeren igjen lader Landbohøjskolens Direktør approbere Landbrugs-skolernes Undervisningsplan i Overensstemmelse med de Principer, som han uvilligede i Eftermiddags, vil jeg ikke føle mig ganske tryk overfor de Undervisningsplaner, som Landbrugs-skolerne kunne faae i Fremtiden. Der er dernæst i tredje Affnit enkelte Udtryk, som det vilde forekomme mig heldigt at faae nærmere definerede. Der er for det første Udtrykket „Narsselev“. Det er sikkert for mange Medlemmer her et dunkelt Udtryk — jeg veed nok, hvad der forståas derved, da det er et

Begreb, der er slaaet fast ved Udbelingerne til Folkehøjskolerne. Det forekommer mig, at en Definition, sat i Parenthes, vilde være heldig, og jeg henstiller da, at denne Definition ikke skulde komme til at lude paa, at en Narsselev skal have været 12 Maanedere paa Skolen, men paa, at en Narsselev er en Elev, som er der 8 Maanedere. Det vilde ganske sikkert være en heldig Tydning deraf, da et Narsselev paa de fleste Landbrugs-skoler jo sikkert kan komme til at strække sig over otte og ikke over tolv Maanedere, og der bliver derved noget mere Mening i de 10 Kroner, som rigtignok ere noget magert, der skulde ydes for hver Narsselev. Naar jeg ellers med Glæde har set dette Lovforslag, som er udarbejdet her om Landbohøjskolen, følger det af sig selv, at jeg med endnu større Glæde har set det Vædringsforslag, som den ærede Ordfører i den ellefte, for ikke at sige i den tolvte Time har stillet om paa denne Lov at optage Reglerne for Folkehøjskolerne. Jeg har allerede ganske kort omtalt den nære Forbindelse, der er imellem dem, men jeg skal dog endnu accentuere dette noget nærmere og sige, at der er to Grunde, der vilde have gjort mig i det Mindste meget betænkelig ved at stemme for denne Lov, hvis denne Vædring ikke var kommen ind; jeg vilde ganske vist have gjort det, hvis det endelig skulde have været, men det vilde have været med stor Bekymring, jeg havde gjort det. For det første kan det ikke negtes, at den Rundeslighed, hvormed efter dette Lovforslag Landbrugs-skolerne vilde blive støttede i Forhold til Folkehøjskolerne, gjorde dem til meget farlige Konkurrenter for Folkehøjskolerne, og idet de bleve saadanne farlige Konkurrenter, vilde de let være komne til at føre os altfor langt ind i et Spor, som vi ere komne et langt Stykke frem paa, og som jeg finder det fuldstændig rigtigt, at vi komme frem paa i en ganske anden Udstrækning end hidtil, nemlig at meddele faglig Undervisning baade i Landbrugsretning og for Haandværkere, Industridrivende og Handlende. Vi ville imidlertid samtidig være komne til at sætte det over Styr, som er bundet ved en Menneskealbers Udvikling, det, som er trængt igjennem, i alt Fald mellem vore Bønder, at alle unge Mennesker bør tilegne sig en almenmenneskelig, en human Dannelse, saavidt deres Tid og Evner tillade dem det. Jeg tror, det vilde være at komme til at skade denne Bevægelse, komme til at svække hele denne Følelse og Ansvar, som vor Bondestand efterhaanden har faaet paa dette Punkt, og hvorved den har vundet et betydeligt Fremspring fremfor mange Kjøb-